

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPEISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIJE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA

LUXEMBOURG

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

PRESUDA SUDA

2. svibnja 1990.*

U predmetu C-70/88,

Europski parlament, koji zastupaju Francesco Pasetti Bombardella i Jorge Campinos, pravni savjetnici, uz asistenciju Christiana Pennere i Johanna Schooa, članova pravne službe Europskog parlamenta u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu pri glavnom tajništvu Europskog parlamenta, Kirchberg,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europskih zajednica, koje zastupaju Raffaello Fornasier, glavni direktor pravne službe i Bernhard Schloh, pravni savjetnik, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, pri uredu Jörga Käsera, direktora uprave za pravne poslove Europske investicijske banke, 100, Boulevard Konrad-Adenauer,

tuženik,

koje podupiru,

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupa J. Gensmantel iz Treasury Solicitor's Department, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri sjedištu Veleposlanstva Ujedinjene Kraljevine, 14, Boulevard Roosevelt,

i

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju Michel Van Ackere-Pietri, pravni savjetnik, i Jürgen Gränwald, član pravne službe, u svojstvu agenata, s izabranom

* Jezik postupka: francuski.

adresom za dostavu u Luxembourg pri uredu Georgiosa Kremlisa, člana pravne službe, Centre Wagner, Kirchberg,

intervenijenti,

koji se odnosi, u trenutnom stanju postupka, na dopustivost tužbe podnesene na temelju članka 173. Ugovora o EEZ-u i članka 146. Ugovora o EZAE-u, s ciljem poništenja Uredbe Vijeća br. 3954/87 od 22. prosinca 1987. o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti (SL L 371, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 20., str. 3.),

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, Sir Gordon Slynn, C. N. Kakouris, F. A. Schockweiler i M. Zuleeg, predsjednici vijeća, G. F. Mancini, R. Joliet, J. C. Moitinho de Almeida i G. C. Rodríguez Iglesias, suci,

nezavisni odvjetnik: W. Van Gerven,

tajnik: D. Louterman, glavna administratorica

uzimajući u obzir izvješće s rasprave,

nakon što je saslušao usmena očitovanja stranaka na raspravi od 5. listopada 1989., tijekom koje su Europski parlament zastupali Francesco Pasetti Bombardella, Christian Pennera i Johann Schöo, uz asistenciju Michela Waelbroecka, odvjetnika pri komori u Bruxellesu, dok su Vijeće, zastupali Raffaello Fornasier i Bernhard Schloh, a Komisiju Jean-Louis Dewost, glavni direktor pravne službe, uz asistenciju Denise Sorasio, pravne savjetnice, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi od 30. studenoga 1989.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom podnesenom Tajništvu Suda 4. ožujka 1988. Europski parlament je, na temelju članka 146. Ugovora o EZAE-u i članka 173. Ugovora o EEZ-u, zatražio poništenje Uredbe Vijeća (Euratom) br. 3954/87 od 22. prosinca 1987. o utvrđivanju najvećih dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti (SL L 371, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 20., str. 3.).

- 2 Navedena uredba, koja se temelji na članku 31. Ugovora o EZAE-u, uređuje postupak za određivanje najviših dopuštenih razina radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje koji se mogu staviti na tržište nakon nuklearne nesreće ili bilo koje druge radiološke opasnosti koje bi mogle dovesti ili su dovele do značajne radioaktivne kontaminacije prehrambenih proizvoda i hrane za životinje. Prehrambeni proizvodi i hrana za životinje, čija kontaminiranost prelazi najviše dopuštene razine određene aktom donesenim na temelju odredaba sporne uredbe, ne smiju se stavljati na tržište.
- 3 U postupku izrade sporne uredbe Vijeće je, sukladno članku 31. Ugovora o EZAE-u, zatražilo od Europskog parlamenta savjetodavno mišljenje, u kojem je izrazio neslaganje s pravnim temeljem kojeg je predložila Komisija i od nje zatražio da na temelju članka 100. slova A Ugovora o EEZ-u podnese novi prijedlog. Budući da Komisija nije postupila po tom zahtjevu, Vijeće je na temelju članka 31. Ugovora o EZAE-u usvojilo Uredbu br. 3954/87. Parlament je zatim protiv te uredbe podnio tužbu za poništenje.
- 4 Vijeće je podnijelo prigovor nedopuštenosti na temelju članka 91. stavka 1. prve alineje Poslovnika Suda i zatražilo od Suda da odluči o prigovoru bez razmatranja merituma.
- 5 U prilog osnovanosti prigovora Vijeće je u okviru pisanog postupka, u trenutku dok presuda od 27. rujna 1988., Europski parlament/Vijeće, „Komitologija“ (302/87, *Recueil*, str. 5615.), još nije bila donesena, istaknulo argumente analogne onima navedenima u prilog prigovora nedopuštenosti u predmetu 302/87. Tijekom rasprave od 5. listopada 1989. Vijeće je istaknulo da je o pitanju postupovne sposobnosti Europskog parlamenta za podnošenje tužbe za poništenje Sud već jasno odlučio u presudi od 27. rujna 1988. i da je slijedom toga ova tužba nedopuštena.
- 6 Europski parlament predložio je Sudu da odbije prigovor. Istaknuo je da ovaj predmet sadrži novi element u odnosu na predmet 302/87. Sud je, naime, kako bi obrazložio svoje odbijanje priznavanja postupovne sposobnosti za podnošenje tužbe za poništenje Europskom parlamentu, naveo da je Komisija na temelju članka 155. Ugovora o EEZ-u dužna paziti na posebna prava Parlamenta i u tu svrhu podnijeti tužbu za poništenje ako se pokaže nužnom. Međutim, sadašnji predmet pokazuje da Komisija ne može izvršavati tu svoju dužnost utoliko što temelji svoj prijedlog na različitoj pravnoj osnovi od one koju Parlament smatra prikladnom. Stoga se Parlament ne može osloniti na Komisiju u obrani svojih posebnih prava podnošenjem tužbe za poništenje.
- 7 Europski parlament dodatno je naveo da se usvajanje spornog akta od strane Vijeća ne može smatrati implicitnim odbijanjem postupanja, što bi inače Parlamentu dalo mogućnost podnošenja tužbe zbog propusta. Pored toga, zaštita njegovih posebnih prava putem tužbi pojedinaca bila bi potpuno slučajna i zbog toga neučinkovita.

- 8 Prema tome, postoji pravna praznina koju Sud mora popuniti priznajući Europskom parlamentu postupovnu sposobnost za podnošenje tužbe za poništenje, ograničenu u mjeri nužnoj za očuvanje njegovih posebnih prava.
- 9 Rješenjem od 13. srpnja 1988. Komisiji Europskih zajednica odobrena je intervencija na strani tuženika. Iako je zaključila da bi tužbu trebalo odbiti kao neosnovanu, Komisija je na raspravi predložila Sudu da odbije prigovor nedopuštenosti koji je podnijelo Vijeće. Rješenjem od 18. siječnja 1989. odobrena je intervencija Ujedinjenoj Kraljevini na strani tuženika. Ujedinjena Kraljevina se nije očitovala o dopuštenosti tužbe.
- 10 Za opširnije izlaganje činjenica u predmetu, tjeka postupka kao i tužbenih razloga i argumenata stranaka upućuje se na izvješće s rasprave. Ti elementi spisa su ovdje navedeni samo onoliko koliko je to potrebno za obrazloženje presude Suda.
- 11 Najprije treba upozoriti da, s obzirom na to da se sporni akt temelji na odredbi Ugovora o EZAE-u, dopuštenost tužbe za poništenje tog akta treba ocjenjivati u odnosu na taj ugovor.
- 12 Iz gore navedene presude od 27. rujna 1988. proizlazi da Parlament nema pravo podnijeti tužbu za poništenje na temelju odredaba članka 173. Ugovora o EEZ-u ili članka 146. Ugovora o osnivanju EZAE-a čiji je sadržaj isti.
- 13 Naime, s jedne strane, Parlament nije naveden ni u članku 173. stavku 1. a ni u članku 146. među institucijama koje mogu, kao i države članice, podnijeti zahtjev za poništenje bilo kojeg akta neke druge institucije.
- 14 S druge strane, s obzirom na to da nije pravna osoba, Parlament ne može pokrenuti postupak pred Sudom na temelju druge alineje navedenih članaka, čiji bi sustav i tako bio neprikladan za podnošenje tužbe za poništenje od strane Parlamenta.
- 15 U istoj presudi od 27. rujna 1988., nakon što je naznačio razloge zbog kojih Parlament nema postupovnu sposobnost za podnošenje tužbe na temelju članka 173. Ugovora o EEZ-u, Sud je ukazao na to da su različita pravna sredstva koja jamče zaštitu posebnih prava Parlamenta bila dostupna. Kao što je u toj presudi navedeno, ne samo da Parlament raspolaže pravom podizanja tužbe zbog propusta, nego još i k tome Ugovori omogućuju sredstva za podnošenje na sudsko preispitivanje akata Vijeća ili Komisije usvojenih uz kršenje posebnih prava Parlamenta.
- 16 Iz okolnosti i rasprava u ovom predmetu proizlazi da se različita pravna sredstva predviđena Ugovorom o EZAE-u i Ugovorom o EEZ-u, koliko god bila korisna i raznovrsna, ipak mogu pokazati neučinkovitima i neizvjesnima.
- 17 Kao prvo, tužbom zbog propusta nije moguće osporavati pravni temelj već usvojenog akta.

- 18 Nadalje, podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku o ocjeni valjanosti takvoga akta ili pokretanje postupka za poništenje akta od strane država ili pojedinaca ostaju samo puke mogućnosti na čije ostvarenje Parlament ne može računati.
- 19 Konačno, iako je dužnost Komisije paziti na posebna prava Parlamenta, ta zadaća ne može ići tako daleko da ona mora slijediti stav Parlamenta i podnositi tužbe za poništenje za koje sama procjenjuje da nisu osnovane.
- 20 Iz prethodno navedenog proizlazi da postojanje navedenih različitih pravnih sredstava nije dostatno da bi sa sigurnošću i u svim okolnostima jamčilo preispitivanje akta Vijeća ili Komisije kojim se krše posebna prava Parlamenta.
- 21 Takva posebna prava su jedan od elemenata institucionalne ravnoteže koju su uspostavili ugovori. Naime, ugovori su utvrdili sustav podjele nadležnosti između različitih institucija Zajednice, koji svakoj instituciji dodjeljuje njezinu ulogu u institucionalnoj strukturi Zajednice i ostvarenju zadataka koji su joj dodijeljeni.
- 22 Poštovanje institucionalne ravnoteže podrazumijeva da svaka institucija koristi svoje ovlasti poštujući ovlasti drugih. Ovo također zahtijeva da svako kršenje ovog pravila, do kojeg bi moglo doći, mora biti kažnjeno.
- 23 Sud koji na temelju ugovora ima zadaću paziti na poštovanje prava u njegovom tumačenju i primjeni mora tako moći osigurati održanje institucionalne ravnoteže, i, posljedično, sudski nadzor nad poštovanjem posebnih prava Parlamenta, kad mu se Parlament u tu svrhu obrati, pomoću pravnog sredstva koje je prilagođeno cilju koji Parlament slijedi.
- 24 U ostvarenju ove zadaće Sud zasigurno ne može uključiti Parlament među institucije koje mogu pokrenuti postupak na temelju članka 173. Ugovora o EEZ-u ili članka 146. Ugovora o EZAE-u bez obveze iskazivanja pravnog interesa.
- 25 Međutim, dužnost je Suda osigurati punu primjenu odredaba Ugovorâ koje se odnose na institucionalnu ravnotežu i skrbiti da se posebna prava Parlamenta, kao i drugih institucija, ne mogu kršiti a da isti nema na raspolaganju pravno sredstvo, među onima predviđenima Ugovorima, koje može koristiti na siguran i učinkovit način.
- 26 Nedostatak odredbe u Ugovorima, koja bi predviđala pravo Parlamenta na podnošenje tužbe za poništenje može predstavljati postupovnu prazninu, ali ne može prevladati nad temeljnim interesima u održavanju i poštivanju institucionalne ravnoteže određene Ugovorima kojima su osnovane Europske zajednice.
- 27 Slijedom toga, Parlamentu je dopušteno podnijeti Sudu tužbu za poništenje akta Vijeća ili Komisije, pod uvjetom da je ta tužba usmjerena samo na zaštitu posebnih prava Parlamenta i da se temelji isključivo na navodima koji se odnose na povredu tih posebnih prava. Pod tim uvjetima tužba za poništenje koju podnosi

Parlament podliježe istim pravilima koja su Ugovorima predviđena za tužbe za poništenje drugih institucija.

- 28 Prema Ugovorima, među posebna prava Parlamenta pripada sudjelovanje u postupku izrade normativnih akata, posebice sudjelovanje u postupku suradnje predviđene Ugovorom o EEZ-u.
- 29 U ovom slučaju, Parlament tvrdi da se sporna uredba temelji na članku 31. Ugovora o EZAE-u koji predviđa samo savjetodavnu ulogu Parlamenta, dok se trebala temeljiti na članku 100. slovu A Ugovora o EEZ-u koji zahtijeva provođenje postupka suradnje s Parlamentom.
- 30 Iz ovoga Parlament izvodi zaključak da je izbor pravne osnove za spornu uredbu Vijeća doveo do kršenja posebnih prava Parlamenta, uskraćujući mu mogućnost intenzivnijeg i aktivnijeg sudjelovanja u izradi akta koju mu više pruža postupak suradnje nego savjetodavni postupak.
- 31 S obzirom na to da se Parlament poziva na povredu svojih posebnih prava zbog izbora pravnog temelja osporavanog akta, iz svega prethodno navedenog proizlazi da je tužba dopuštena. Stoga se prigovor Vijeća o nedopuštenosti odbija, a postupak nastavlja radi ispitivanja predmeta u meritumu.

Troškovi

- 32 O troškovima valja odlučiti naknadno.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Odbija se prigovor nedopuštenosti koji je podnijelo Vijeće.**
- 2. Postupak se nastavlja u pogledu merituma.**
- 3. O troškovima će se odlučiti naknadno.**

Due

Slynn

Kakouris

Schockweiler

Zuleeg

Mancini

Joliet

Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 22. svibnja 1990.

Tajnik

Predsjednik

J.-G. Giraud

O. Due